

DE C.M.M. EN DE OPENBAARHEID

Hans Verweij

De C.M.M. is, zoals u vast wel weet, de Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs. Rechts naast mijn typemachine liggen zes *Moer*-nummers waarin iets staat over deze commissie. Als u het ook nog eens na wilt lezen: vooral *Moer* 1974:2 en 1974:3/4 geven uitgebreide informatie. De commissie moet de minister adviezen geven over de vernieuwing van het moedertaalonderwijs. Vooral kleuter- en basisonderwijs moeten daarbij de aandacht krijgen, maar ook voortgezet onderwijs en participatie-onderwijs. De commissie telt ongeveer dertig leden. Een van hen is de voorzitter van de V.O.N., Koos Hennephof.

De minister heeft bepaald dat de commissie dienstverlenend moet zijn en openbaar. Dit laatste is erg belangrijk voor clubs die een vertegenwoordiger hebben zitten in de commissie. Ze kunnen af en toe eens een pottekijker sturen die controleert of hun vertegenwoordiger het standpunt van de club wel goed naar voren brengt. Koos Hennephof heeft altijd gezegd dat hij erg blij zou zijn met een vast groepje pottekijkers vanuit de V.O.N. En zo ontstond de *Volggroep C.M.M.* Als lid van deze volggroep bezocht ik de zesde OPENBARE plenaire vergadering van de C.M.M. (de hoofdletters zijn niet van mij, maar staan in de aankondiging van deze vergadering in C.M.M.-berichten nummer 3 en 4).

Ik was gewapend met alle informatie die ik als goedwillende belangstellende te pakken had kunnen krijgen: de stukken uit *Moer*, de vier C.M.M.-berichten en het enige vergaderstuk dat beschikbaar bleek voor gasten: de agenda. Op die vergadering in Utrecht heb ik iets belangrijks geleerd, namelijk het verschil tussen *juridische* en *feitelijke* openbaarheid. Driekwart van de vergadering was volstrekte geheimtaal als je niet van te voren alle stukken had gelezen, en dat waren er nogal wat. Ik was niet de enige gast die het akelige gevoel bekroop op een vergadering te zijn beland waar hij eigenlijk niet thuis hoort.

Aan het eind van de vergadering, ná de rondvraag die alleen voor leden was, uitten verschillende bezoekers hun ongenoegen over de gang van zaken. Hopelijk trekken de leden van de C.M.M. hier een les uit. Als het aantal bezoekers niet erg veel groter wordt dan nu (er waren er vijf), dan is er een eenvoudige oplossing: degenen die van plan zijn als gast de C.M.M.-vergadering bij te wonen sturen minstens een week tevoren een briefkaartje naar het secretariaat, en krijgen dan de vergaderstukken toegezonden. Voorzitter Kees Bolle beloofde deze mogelijkheid te onderzoeken.

Nog een ander aspekt van openbaarheid kwam na de rondvraag pas aan de orde: de (on)leesbaarheid van de vier tot nu toe verschenen C.M.M.-berichten (De C.M.M.-berichten krijgt u op verzoek toegezonden. Stuur een kaartje naar het secretariaat van

de C.M.M., Hinthamereinde 72', Den Bosch). Geklaagd werd over de vakjargon. Ook hierin moet verandering komen, wil de openbaarheid van de C.M.M. niet een louter juridische openbaarheid blijven.

Het zal u duidelijk zijn dat ik niet in staat ben tot het geven van een uitvoerig verslag van de zesde C.M.M.-vergadering. Ook op dit moment beschik ik niet over de vergaderstukken. Ik wil wel heel in het kort enkele punten noemen die behandeld werden. De voorlopige begrotingen van de eerstkomende jaren gaven weinig aanleiding tot discussie. Daarna moest er een schooltype gekozen worden voor het b2-project. In dat project wordt de mogelijkheid onderzocht het traditionele examenopstel te vervangen door een gedocumenteerd examenwerkstuk. Het werd MAVO (het oorspronkelijke plan komt uit de VWO-HAVO-sektor). Voornaamste motief: dit maakt het eenvoudiger voor de mensen die er nu mee bezig zijn. Op aandrang van de leden werd toegevoegd dat L.B.O.-leraren vanaf het begin erbij betrokken zouden worden, zodat het project uiterlijk een jaar later ook van start kan gaan in het LBO.

De volgende twee punten werden door de leden eerst in een aantal subgroepen voorbereid. Daarop volgde een bijzonder abstracte discussie over de wenselijkheid tot concretisering van probleemvelden. Over welke probleemvelden het ging en wat die concretisering precies zou inhouden is me in het geheel niet duidelijk geworden. Het tweede van deze punten betrof een huishoudelijke zaak: de deelname van de C.M.M.-leden in de werkzaamheden. Dit probleem was wel heel erg concreet aanwezig: meer dan de helft van de commissieleden was er niet (waaronder Koos Hennephof).

Bij een van de laatste agendapunten schoot ik weer wakker: de *Stichting Leerplan Ontwikkeling* (S.L.O.). Maar voorzitter Kees Bolle moest helaas mededelen dat het gesprek, dat hij hierover zou hebben met de minister, uitgesteld was. Geen nieuws dus. Maar het blijft een belangrijk punt, waar we als V.O.N. zorgvuldig op moeten blijven letten. Bejaarde V.O.N.-leden hierinneren zich misschien de discussies rondom de C.O.L.O.-nota, in 1972. Toen waren we fel tegen een nationaal leerplaninstituut. In *Moer* 1972:2 staat: 'Het maken van een leerplan is in de eerste plaats een zaak van 'het velt' zelf ('het velt' is: leerlingen, leraren, ouders). (. . .) Dus geen *lijding*, maar *informatie* bovenaf.'

In de jaren daarna is de spelling veranderd, maar de ideeën zijn dat niet. De beleidsnota (*Moer* 1973:3) bevat de volgende passage: 'Overheid, leerplankommissies en de wetenschap kunnen de betrokkenen (= leerlingen, ouders en leraren) enkel *hulp* bieden bij het maken, toetsen en bekritisieren van eigen leerplannen en leermogelijkheden. De V.O.N. wil meehelpen de vrijheid en verantwoordelijkheid te herstellen van allen die rechtstreeks bij het moedertaalonderwijs zijn betrokken.' Dat is duidelijke taal, en een goede leidraad bij het beoordelen van de S.L.O.-plannen van de minister, en bij het beoordelen van de dan waarschijnlijk veranderende taak van de C.M.M.

Dit is meer het verslag van een (teleurstellende) ervaring geworden dan het verslag van een vergadering. Ik hoop dat de C.M.M. zich bezint op de informatieve functie van de openbare vergaderingen. Van deze werd ik niet erg veel wijzer. In ieder geval bedankt voor de tonic.